

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Spættebo 2023

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og pædagogisk personale i dagtilbud. Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte udarbejdelsen af jeres lokale pædagogiske læreplan.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og Socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#), 2018. Det er hensigten, at I skal bruge publikationen, når I arbejder med skabelonen.

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen jeres overvejelser vedrørende den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Jeres konkrete læreplan giver jer en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til jeres børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til jer at beslutte, hvordan I konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Jeres læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som I kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og jeres pædagogiske praksis.

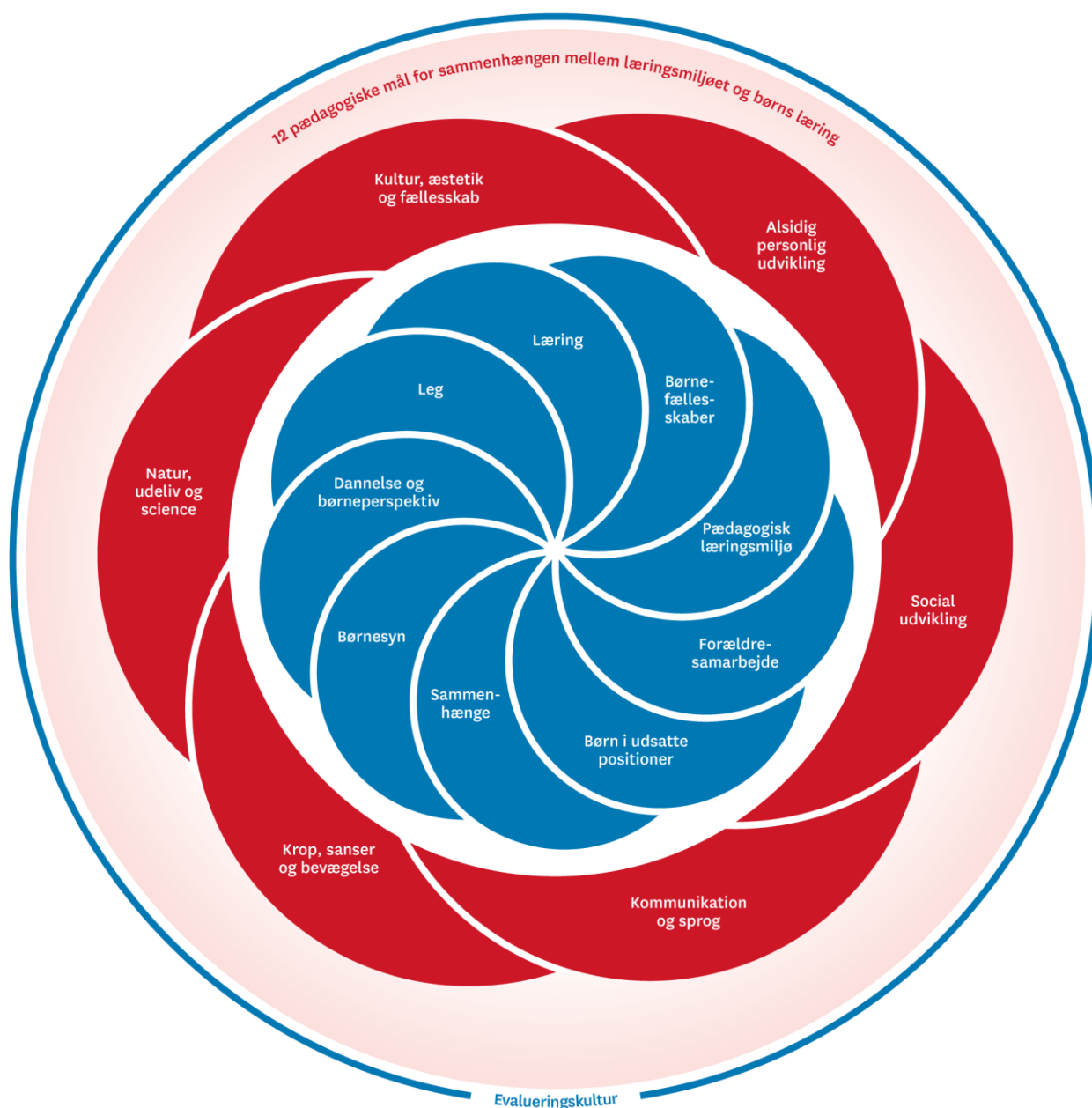
[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Børnehuset Spættebo er et hyggeligt lille børnehus med ca. 55 børn fordelt på 3 stuer, beliggende i Kisumparken, Brøndby Strand. Børnehuset Spættebo har en vuggestue (Regnbuestuen) og 2 børnehavestuer (Solstuen & Stjernestuen).

Spættebo er en flerkulturel integreret daginstitution, hvor omkring 20 lande er repræsenteret.

Vores kerneopgave er:

At vi i Spættebo vil medvirke til, at alle børn er i trivsel.

Vi tror på at alle børn er forskellige og derfor må de behandles forskelligt for at blive behandlet ens. Hos os rummer vi hinandens forskelligheder og har et stort fokus på børn i udsatte positioner og skal føle, at de er med i fællesskabet.

Det er vigtigt, at alle familier føler sig velkomne i Spættebo og at der er en daglig kontakt mellem personalet og forældrene. Vi ønsker at, Spættebo og forældre, stiller krav til hinanden, med fokus på barnets læring og udvikling. Det er samtidig vigtigt, at der er en gensidig respekt over for hinanden og at vi er i dialog med hinanden og bevarer en god tone. Vi ønsker daglig dialog med forældrene, men forskellige informationer kommer også elektronisk via Aula. Og der er forældrenes eget ansvar at holde sig orienteret.

Det er forældrene der har det primære ansvar for deres barns opvækst, herunder opdragelse, trivsel, sprog (modersmål) og deres generelle udvikling. I Spættebo understøtter vi forældrenes indsats og skal være med til at sikre, at alle forældre kan løfte denne opgave og dette ansvar. Børn trives når der er overensstemmelse mellem de forskellige autoriteter i hverdagen. Det betyder at forældre-samarbejdet og kommunikation vægtes højt, da det skaber rammerne for barnets udvikling.

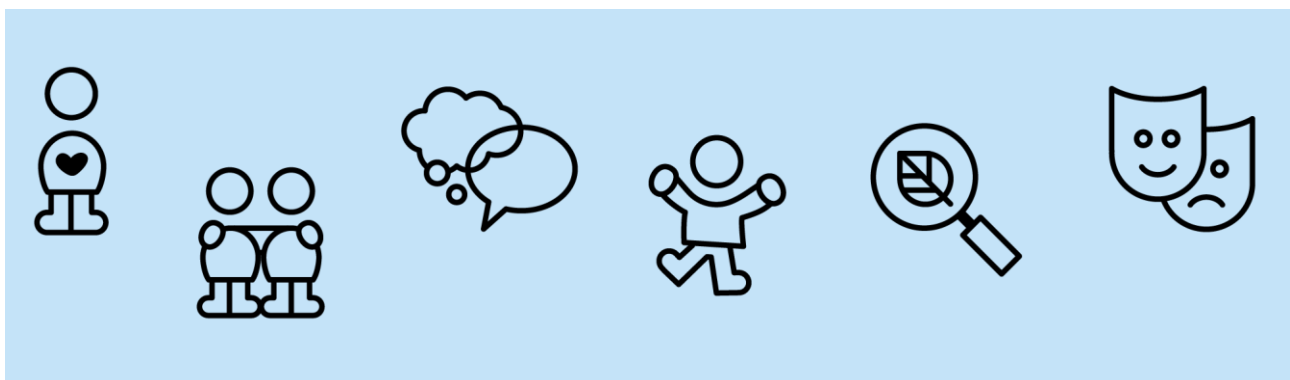
Det er vigtigt at familien har besluttet sig for, hvilket sprog der er barnets modersmål og hvilket sprog, der primært tales i hjemmet. På den måde kan vi sammen styrke barnets sproglige kompetencer ved sammen at lave sprogprogrammer. Bruges der Ipad / elektroniske / digitale legeredskaber i hjemmet, er det vigtigt at barnet kun bliver præsenteret for dansk (hvis dansk er andet sprog) og sit modersmål, via de digitale medier.

Vi tror på at klare sprogprogrammer har god effekt i barnets sprogtiltagelse. Jo flere sproglige repræsentationer et barn har i hovedet af sit modersmål, gør at de har nemmere ved at tilegne sig fx danske sprogkunderskaber. Når barnet er sprogstimuleret hjemme fra i sit modersmål, styrker det de kognitive færdigheder for eksempel hukommelse, opmærksomheden og selv kontrol. De færdigheder skal man bruge for at lære nye sprog. Derfor er det en vigtig opgave i Spættebo, at skabe tydelig bevidsthed sammen med forældrene omkring sprogets betydning og rammerne herfor. Vi opfordrer forældrene til at vælge, hvilket sprog man taler sammen hvornår, hvis behovet er derefter.

I forbindelse med temaer og projekter relateret til den pædagogiske læreplan og Spættebos årshjul, inddrager vi gerne familierne, så der er en fælles forståelse for, hvad børnene og institutionen laver. Vi opfordrer til, at alle interesserede forældre bliver en del af forældrebestyrelsen eller kontakter forældrebestyrelsen ved gode ideer, ris & ros til Spættebos pædagogiske arbejde.

I Spættebo er der traditioner i forbindelse med blandt andet de danske højtider, hvor vi for eksempel inviterer forældrene til arrangementer, såsom julefest og sommerfest. På denne måde for vi skabt et fællesskab og styrket relationerne mellem familierne og personalet.

"Børnene skal opmuntres og støttes i at udvide og sprænge grænser for det, de selv tror de kan – ofte kan de nemlig mere end de tror". (Maryfonden)

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Et professionelt samarbejde mellem kollegaer i Spættebo, med fokus på kommunikation danner rammerne for et godt og trygt læringsmiljø for voksne og børn.

Vi har fokus på et inkluderende forældresamarbejde, hvor vi vægter tillid, samt det at kunne inkludere forældrene for på denne måde, at kunne skabe de bedst mulige rammer for barnets trivsel og alsidige personlige udvikling. Børns hverdag bevæger sig på tværs af institution og hjem, derfor har forældre og pædagoger brug for hinandens viden for at kunne forstå og understøtte barnets udfordringer og styrker. *"I samarbejde med forældrene skal pædagoger give børn omsorg og understøtte det enkelte barns alsidige udvikling"* (Den styrkede pædagogiske læreplan)

Alle børn er noget særligt. I Spættebo møder vi alle børn med en anerkende tilgang og på barnets aktuelle udviklingsniveau. *"At forstå den anden ud fra egne forudsætninger kræver lytning. At lytte vil sige at være åben over for den anden. Det betyder at kunne høre mere end ordene. Du må kunne tage hele måden, ting, bliver formidlet på, til dig. En anden måde at sige dette på, er at man må være observant på metakommunikationen".* (Berit Bae)

I vores vuggestue har vi et stort fokus på "den tidlige indsats" – hvilket betyder at vi arbejder målrettet med at opsporer eventuelle udfordringer og styrker hos barnet. Det kan f.eks. være motorisk, sprogligt, socialt m.v. Når vi opsporer disse, arbejder vi tæt sammen med forældrene for at styrke barnets udvikling gennem gensidige aftaler og handleplaner.

Hvis der er kulturelle forskelle mellem institution og hjemmet er det vigtigt, at vi i Spættebo udviser interesse og respekt for vores respektive værdier og forskelligheder. Det er vigtigt at vi snakker om de forskellige kulturer og dermed får skabt et mangfoldigt børnemiljø.

I Spættebo ønsker vi at se det positive og ressourcerne hos hvert enkelt barn og familie. Det er vigtigt, at der bliver bygget bro mellem familiens og institutionens værdier, at opdragelse og selvhjulpenhed bliver udviklet både i hjemmet og i institutionen.

Hos os er hvert barn unikt og alle kan bidrage til fællesskabet.

Det er vigtigt, at alle voksne omkring barnet støtter op om barnets nysgerrighed og motivation for især læring og udvikling.

Vi arbejder med barnets nysgerrighed som giver mulighed for læring og udvikling. Voksne møder børnenes nysgerrighed og i vuggestuen gennem nærvær, hvilket sætter fokus på et aktivt børneperspektiv.

I vores børnehus spiser de voksne det samme mad som børnene. Vi understøtter børnenes nysgerrighed på mad i fællesskab. Det er vigtigt for børnenes trivsel, læring og leg, at alle basale behov er opfyldt – herunder et godt måltid. Med fællesskabet og den voksne (og hinanden), som rollemøder arbejder vi på at være madmodige – se, dufte, røre og smage maden. Dette med respekt for personlige grænser. Rammerne omkring måltidet er præget af struktur, faste rammer og forudsigelighed, så alle børn føler sig trygge. Madnysgerrighed og madmod bliver understøttet af leg og fællesskab. Vi arbejder ligeledes med begrebet dannelse under måltidet, hvor vi sætter gode rammer omkring måltidet. Vi spiser i små grupper og støtter børnene i deres alsidige personlige og sociale udvikling.

I Spættebo arbejder vi fortsat med at videreudvikle den demokratiske tanke, sådan at børnene har indflydelse og medbestemmelse på hvad og hvor der foregår diverse aktiviteter og hvordan børnenes dag er bygget op.

"At dagtilbud skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati. Dagtilbud skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund" (Dagtilbudsloven paragraf 7 stk.4)

Medborgerskab i hverdagens pædagogiske arbejde handler om at vi skaber lige muligheder for, at det enkelte barn kan indgå i og bidrage konstruktivt til fællesskabet. Vi forsøger så vidt muligt at give børnene redskaber til, samt træning i og oplevelsen af, at deltage i fællesskaber, hvorved vi understøtter deres udvikling af medborgerskabskompetencer.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Det er vigtigt at alle børn og forældre, hver morgen, føler sig velkomne i huset. Når barnet bliver afleveret af deres familie er det vigtigt at der er en åben dialog, hvor forældrene oplever, at stuen der tager imod barnet har flere indbydende pædagogiske læringsmiljøer, der byder barnet velkommen, så ingen er i tvivl om, hvad og hvor barnet kan starte dagen med at lege.

Når klokken bliver 9.30 samles børn og voksne til blandt andet:

Samlinger, relateret til forskellige meningsgivende temaer på tværs af huset.

Aldersopdelte grupper med udgangspunkt i zonen for nærmeste udvikling

Ture ud af huset relateret til temaer der understøtter dannelse, leg, læring og udvikling.

Aktiviteter på tværs af børnehusene i Brøndby Strand, som for eksempel idrætsdag med Brøndby Strand skole, Bombastiske bobler for de 4-6 årige for hele kommunens dagtilbud, rytmik for de små børn, piratløb i netværket, idræt i hallen m.m.

I Spættebo er der et socialt fællesskab der bygger på tillid og empati.

Vi forsøger at skabe gode rammer omkring måltiderne, hvor vi blandt andet sammen med børnene spiser et pædagogisk måltid. Dette skaber et rart læringsmiljø, at alle spiser det samme, vi er sammen om det der er svært, støtter hinanden og hjælper med at sætte ord på, hvad der er på spil under et måltid. Nogle børn spiser alt og møder måltidet med stor nysgerrighed imens andre børn synes det kan være svært. Dette støtter de voksne børnene i, ved blandt andet selv at være rollemodeller, turde, dufte, røre samt smage og gå foran i processen henimod at have madmod og være nysgerrig.

Det er vigtigt, at børnene føler nærvær og omsorg fra de voksne, som er omkring barnet. I Spættebo arbejder vi for at skabe et udviklings- og læringsmiljø, der tilgodeser barnets perspektiv, som udfordrer barnets nysgerrighed og styrker børnefællesskabet. Vi mener dette skaber mere og bedre trivsel for barnet. Denne trivsel skal sikre, at alle børn føler sig som en del af Spættebos fællesskab, og som giver vilje og lyst til en social, personlig og læringsmæssig udvikling.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Når en familie bliver tilknyttet Spættebo er det blandt andet lederens opgave og ansvar at tage godt imod familie og barn. Vi har udarbejdet en forældrefolder, som byder nye forældre velkommen til Børnehuset Spættebo. I den kan der læses kort om dagligdagen, information, værdisæt og traditioner.

I vuggestuen tilbyder vi at komme på hjemmebesøg inden barnet starter i Spættebo. Dagsordenen for besøget er: dels at få kendskab til barnet og familien hjemme i trygge omgivelser, fortælle lidt om vuggestuen samt tale om forventninger til samarbejdet. Vi oplever at hjemmebesøget skaber et godt fundament for samarbejde mellem institutionen og hjemmet.

Ved et besøg og fremvisning i Spættebo fortælles og forklares der, hvad Spættebos forventninger er til barnets institutionsliv og for vores kommende samarbejde, og forældrene har mulighed for at stille os opklarende spørgsmål. Her modtager forældrene et udviklings-skema, ”Hør hvad jeg siger”, som kort beskriver hvad der forventes af barnet på de forskellige alderstrin og en kort beskrivelse af hverdagen i Spættebo. Forældre bliver introduceret til Aula og stamkort.

Når barnet så starter i institutionen, vil stuepersonalet fortælle forældrene om de praktiske ting omkring institutionslivet.

Efter ca. 3 måneder afholdes en samtale, hvor forældre bliver inviteret til et ca. 20 minutters møde med barnets stuepædagoger. Hvis det er nødvendigt inviteres der en tolk.

I vuggestuen afholdes endvidere en årlig forældresamtale, som tager udgangspunkt i sprogtrappen og dialogprofilen.

Sprogtrappen og dialogprofilen er værktøjer, som vi kan bruge som redskab til at få øje på / følge det enkelte barns sproglige og generelle udvikling, samt benyttes som led i forældresamarbejdet, hvor vi sammen får et mere nuanceret billede af det enkelte barn.

Forud for samtalen, sendes forældredelen i dialogprofilen til forældrene. På den måde får vi et bedre og mere nuanceret billede af det enkelte barn, med mulighed for i enighed at opstille fremtidige mål for et konkret læringspotentiale eller udviklingstrin. (Zonen for nærmeste udvikling).

Når vi modtager børn fra dagplejen besøger barnet sammen med dagplejer Spættebo og en overlevering via samtale finder sted.

I den måned barnet fylder 2,8 år rykker barnet videre til børnehaven, enten Solstuen eller Stjerne-
stuen. I forbindelse med overgangen mellem vuggestue og børnehave kommer barnet oftere på
besøg på stuen og der laves handleplaner, hvor det tværgående samarbejde er i fokus. Persona-
let afholder et overleveringsmøde og personalet går i dialog med forældrene om de tiltag der
kommer til at ske.

En gang hvert 1 ½ år afholder huset et fælles forældremøde.

Der er altid plads til at afholde samtaler omkring barnet. Både forældre og personaler kan ind-
kalde til et møde. Finder institutionen det relevant at inddrage andre fagpersoner (f.eks. sund-
hedsplejeske, talekonsulent, psykolog eller andre) oplyses det til forældrene og disse inviteres
med.

I det daglige er det vigtigt, at forældrene ved aflevering, giver personalet besked om det, der
kunne have betydning for barnets dag i institutionen. Ligesom det er vigtigt at personalet ved af-
hentning, kort fortæller hvordan dagen er forløbet. I Børnehuset Spættebo arbejder vi med digitalt
at oplyse forældrene om dagligdagen og inspiration til gode lege, som også kan udføres hjemme.
Vi benytter både Aula og Instagram.

I Spættebo inddrages forældrebestyrelsen i vores dagligdag. Vi taler, diskuterer og finder sam-
men løsninger, så Spættebo udvikles for barnets bedste.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det
pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så
børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Spættebo arbejder vi tværfagligt omkring barnet, det betyder at Spættebo har faglig sparring fra psykolog, talekonsulent, sundhedsplejeske, socialrådgiver, fysioterapeut og ergoterapeut. Vi anbefaler også forældre at benytte PPR's anonyme rådgivning.

Vi forsøger at gøre en tidlig indsats, hvor et tæt forældresamarbejde er en væsentlig del af udviklingen. Kontakten til forældrene er både i de negative og positive sammenhænge vigtig, da det er og skal være barnets udvikling og trivsel som er i centrum.

Vi har i Spættebo en inklusionsvejleder og en sprogvejleder som videreformidler faglig viden til alle personaler, så vi har en fælles tilgang omkring inklusion og sprogarbejdet.

I Spættebo deltager alle børn i daglige aktiviteter, så godt som de kan. Nogle gange deltager alle børn aktivt i en leg, samling osv., mens andre ser på fra afstand. Hvis et barn ikke har ro i kroppen, ikke tør eller har andre udfordringer, tages det enkelte barns deltagelse op til overvejelser. Vi tror på at alle børn kan deltage på hver deres måde – det er Spættebos opgave at finde den gode deltagelse frem i hvert enkelt barn ved at justerer på læringsmiljøet, kravene m.m. I nogle tilfælde løser vi det selv, men andre gange har vi brug for nye øjne og her bliver vores tværfaglige samarbejde med PPR: psykolog, talekonsulent, sundhedsplejerske, socialrådgiver, fysioterapeut og ergoterapeut vigtigt.

Rasmus Alenskærs 8 bud for arbejdet med børn:

- *Alle børn er nogens børn*
- *Alle børn er værdifulde*
- *Alle børn kan bidrage med noget positivt*
- *Alle børn har lov til at lave fejl*
- *Alle børn skal ikke behandles ens*
- *Alle børn skal ikke være sammen med alle børn om alt*
- *Alle børn har behov for anerkendelse, nærvær og respekt*
- *Alle børn har behov for at opleve sig som en del af noget, der er større end dem selv*

EVA har i et tema (feb. 2021) udarbejdet nyeste viden og forskning omkring ”børn i udsatte positioner”. Her følger Spættebo de 7 gode råd til at skabe deltagelses muligheder for alle børn. De 7 gode råd siger blandt andet: *Planlæg hverdagen med øje for deltagelsesmuligheder, Inddrag forældrene i arbejdet med det enkelte barn og fællesskabet og Kig jeres ressourcesyn efter i sømmene.*

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Fra børnehave til skole følger Spættebo Brøndby kommunes overgangsstrategi.

Spættebo samarbejder med Brøndby Strand Skole og SFO.

De børn som skal videre i SFO 1. maj starter i efteråret/vinteren, året før, et ”storbørns skolegruppe” forløb op, som blandt andet indeholder et projekt som hedder ”Cirkus total”. I vinterhalvåret og foråret op til SFO-start har det pædagogiske personale fokus på de færdigheder, som barnet skal kunne mestre og være på vej med, ved en SFO- og kommende skolestart.

Spættebo, SFO & skole er enige om at følgende gør sig gældende i forhold til hvad der er vigtigt for et kommende SFO og skolebarn.

Empati: at kunne drage omsorg overfor andre og sætte sig ind i andres situation.

Selvhjulpethed: f.eks. at tage overtøj og sko på selv. Tørre sig selv efter wc besøg. Se filmen på YouTube, ”Så lad dog barnet gøre det selv”.

Vedholdenhed: at dit barn forsøger igen og igen og at barnet ikke giver let op overfor de opgaver de for stillet.

Fællesskab: at dit barn mestre evnen til at indgå i et fællesskab – lære at lytte og være stille.

Har dit barn følgende egenskaber eller er godt på vej med, ser både skole/SFO og Spættebo at der er skabt en fornuftig sammenhæng for barnets overgang.

Hvert år ved landets motionsdag deltager vi ved skolens motionsdag. ”Storbørns-gruppen” tager over på skolen og deltager i de planlagte aktiviteter som der er arrangeret.

Især i foråret optil SFO- og skolestart intensiveres samarbejdet mellem dagtilbud og SFO/skole. Dette betyder flere fælles aktiviteter i netværket i Brøndby Strand, hvor der blandt andet er stor fokus på det motoriske med fodboldturnering og fælles idrætsleg, og flere besøg og aktiviteter på og med SFO og skolen.

SFO/skole inviterer institutionen til et overleveringsmøde i foråret. Her gennemgår vi alle børns styrker og svagheder, så den bedst mulige overgang for barnet kan finde sted.

Det er vigtigt for Spættebo, at vi sender børnene videre i skolen med en god portion 'tro på egen evne'. Derfor afsluttes børnenes 'storebørns-gruppe'-forløb med en cirkusforestilling, hvor alle de store børn optræder for resten af børnehaven inkl. forældre. Vi tror på, at den proces understøtter det gode selvværd hos det enkelte barn.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I Spættebo benytter vi ofte:

Brøndens kulturhus: både til biblioteksture, teater, film og rytmik.

Søholtgård (dyrebondegård): hvor vi besøger gården til jul og resten af året, hvor dyrene og bålet er i centrum.

Ældrecentret Æblehaven har vi en tradition for at vi besøger de ældre op til jul og hvor storbørnsgruppen går luciaoptog.

Derudover har vi også Middelalderlandsbyen, lokale legepladser, kirken, indkøbs muligheder, boldbaner og strand i nærområdet som vi ofte benytter.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I Spættebo skal alle børn, forældre og personaler føle sig velkomne med en gensidig respekt. Alle forældre skal føle tryghed i samarbejdet og ved at aflevere sit barn.

Børn lærer i samspil og i interaktion med andre, både børn og voksne. Derfor er det vigtigt, at vi alle har fokus på de sociale relationer som børnene indgår i. Spættebos personale, men også barnets forældre, skal styrke barnets kompetencer samt at udvikle barnet. Det er vigtigt, at vi alle har fokus på, at barnet udvikles, så barnet følger sit aldersniveau. Det medvirker blandt andet til, at barnet kan indgå i et ligeværdigt socialt samspil med andre og verbalt kan udtrykke sine behov og følelser.

I Spættebo mener vi, at små strukturerede læringsmiljøer giver Spættebos børn mulighed for at udfolde sig kreativt og personligt. Vi har erfaring med at mindre læringsmiljøer giver mere og bedre plads til det enkelte barn, at personalet bedre kan hjælpe og støtte barnet i dets udvikling.

Samspillet mellem børn og personalet skal ske i og med respekt for hinanden. Personalet udviser glæde ved og for barnet, justerer sig og inviterer til samtale via anerkendelse, tryghed, nærvær og omsorg.

Spættebo skal inspirere og være udfordrende i forhold til sanser og motorik. Alle børn skal hver dag opleve motoriske udfordringer både indendørs men især udendørs. Dette kan ske både via det grove motoriske og fysisk udfoldelse, men også via selvhjulpenhed og finmotoriske udfordringer.

Denne beskrivelse af barnets udvikling sker igennem hele dagen, både i ”den frie leg”, men også ved fælles strukturerede stuesamlinger, struktureret fælles aktivitet på stuen, ved frokosten og på legepladsen. Planlagte såvel som spontant opstået aktiviteter.

Børnenes kreative projekter og produkter bliver synliggjort i institutionen og barnet vil kunne genkende sig selv og sin kreativitet ved at kigge rundt i huset. Personalet i Spættebo er i gang med at se på husets æstetiske læringsmiljøer. Der arbejdes på at skabe gode legemiljøer ved at se på indretning ud fra et børneperspektiv. Vi følger børnene i det, som de er optaget af. Vi arbejder ud fra et koncept, hvor legezoner og læringsmiljøer ændrer sig i kontakten mellem børn og voksne. For eksempel kalder nye interesser på andre legezoner og læringsmiljøer.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

I Spættebo er det vores mål, at lære alle børn, at der skal være plads til alle. Både med og uden individuelle behov. Det er vigtigt at vi ser hinanden og accepterer hinandens forskelligheder.

Vi tilrettelægger pædagogiske aktiviteter ud fra børnenes behov. Vi har et fokus på at der arbejdes ud fra zonen for nærmeste udvikling.

Det er vigtigt at børnene opbygger og udvikler deres selvfølelse og tør udfolde sig selv og lade sine holdninger og meninger komme til kende. *Sep. 22: Personalet i Spættebo skal guide børnene i deres leg og se ind i deres børneperspektiv, hvor vi så der efter kan hjælpe og guide børnene i deres legerelationer.*

Personalet skal være sig bevidst og være nysgerrig på, om børnene er i dialog, forhandling, drilleri eller om der er tale om mobning.

I Spættebo arbejder vi både stuevis og i aldersopdelte grupper på tværs af hele huset. Her er der blandt andet fokus på temaarbejde via et årshjul. Her har vi øje for gruppens overordnet mål og barnets individuelle behov. Vi skaber situationer og rammer, hvor der er mulighed for, at udvikle på barnets potentialer og deres interesser.

F.eks. når barnet/børnene kommer med forslag til madmenuen i det daglige, eller hvilke aktiviteter de gerne vil lave inde som ude. Hvilke forslag byder børnene ind med i relation til det tema, som der er planlagt – hvilken drejning ønsker børnene.

Hvilke spil ønsker børnene, at der bliver spillet / indkøbt til huset, her lytter vi til børnene og følger deres ideer.

Det er vigtigt at hvert barn oplever sin mening hørt og at den bliver anerkendt. Til trods for at det ikke altid kan efterkommes.

At barnet oplever sig "som mig". Vi opfordrer børnene til, at vælge til og fra. I de situationer hvor barnet har et valg, er det vigtigt at personalet respekterer de valg barnet tager.

Hvis børnene i Spættebo har mod til at udfordrer dagligdagen med undren, så møder personalet børnene der. Dette kan for eksempel komme til udtryk ved: Hver dag i Spættebo, synger vi en madsang. Den samme sang havde vi sunget meget længe. Da to piger under frokosten italesætter: "Hvorfor synger vi altid den sang? Vi kan meget bedre lide en anden sang". Børnene blev mødt og nu synger vi en anden sang.

I Spættebo understøtter vi børns alsidige personlige udvikling ved at alle børns forslag og initiativer er med til forme den pædagogiske praksis.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

I tråd med børnenes alsidige personlige udvikling har vi fokus på, at hvert enkelt barn føler sig som anerkendt, værdifuldt og betydningsfuldt medlem af fællesskabet. Her er og skal der være plads og rum til det enkelte barns følelser i et samspil med resten af gruppen.

Hvert barn skal føle og opleve at have mindst en god og betydningsfuld voksen og mindst en god legerelation til et andet barn.

I Spættebo møder vi børnene ens, men på forskellige måder. Dette gør vi fordi alle børn er forskellige og på hver deres udviklingsniveau. *Sep. 22: Det er vigtigt at alle forældre er sig bevidste om deres eget barns udviklingsniveau og at alle forældre har et fokus på deres barns almen dannelse, så deres barn kan deltage i et udviklende børnefællesskab.*

I Spættebo lægger vi (*Derfor*) vægt på at både familier og dagtilbud har fokus på arbejdet med barnets dannelse af hensigtsmæssig adfærd. Her tænker vi blandt andet på:

- Empati
- Høflighed
- Selvhjulpethed
- At kunne indgå under fælles rammer og regler

Personalet hjælper børnene ind i fællesskabet, hvor der er fokus på legerelationer og venskaber, både på stuen, men også på tværs af stuer og børnegrupper.

Det er personalets ansvar at legen skal stå i centrum, i børnenes sociale udvikling, blandt andet igennem:

- Indlevelse i legen
- Legezoner
- Pædagogiske læringsmiljøer
- Legemanuskripter.
- Mindre børnegrupper

I Spættebo arbejder vi blandt andet med, at personalet indlever sig i det enkelte barn og møder det med empati og anerkendelse. *Sep. 22: At vi er tydelige kærlige voksne*, der sammen med børnene sætter ord og billeder (visualisering) på deres følelser. Vi arbejder aktivt med at invitere og inddrage det enkelte barn i aktiviteter og lege.

Dette gør vi blandt andet ved:

- Morgensamlinger
- Ved spisning
- I leg (inde som ude)
- Lege hvor den voksne er deltagende og guidende
- Kreative aktiviteter
- Ture ud af huset

Ved behov benytter vi forskellige evalueringsværktøjer. F.eks. handleplaner og/eller relations af-dækningsskema. Her får personalet en opmærksomhed på relationer, udfordringer og nye initiativer til børnene.

For at vi kan udvikle den alsidige personlige- og sociale udvikling, har det ekstrem stor betydning, om vi kan forstå hinanden både nonverbalt, men især verbalt. Øjenkontakt, kropssprog og det talte sprog fra børn og voksne, både hjemme og i Spættebo, har en alt afgørende betydning.

Dette bringer os videre til ”kommunikation og sprog”, som står som en meget vigtig faktor for hele barnets udvikling igennem alle seks læreplanstemaer.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

I Spættebo arbejder vi med at danne læringsmiljøer, som gør det muligt at arbejde målrettet med sprogstimulerende metoder, - såsom tematisk arbejde, Læse-leg, rollelege, understøttende sprogstrategier.

**FORSKNING VISER AT, DE FØRSTE 1000 DAGE I ET
BARN'S LIV, ER MEGET VIGTIGE FOR AL UDVIKLING.**

**SPROG ER DEN ENKELTSTÅENDE FAKTOR DER SIGER
MEST OM BARNETS UDVIKLINGSMULIGHEDER**

(Pia Thomsen)

Derfor arbejder vi med at øge barnets ordforråd, styrke sprogforståelsen, pirre nysgerrigheden og styrke barnets evne og lyst til at indgå i sproglige fællesskaber. Vi hjælper børnene med at opbygge sætninger ved hjælp af visuel og sproglig støtte. Vi opdeler sætningerne i samarbejde med det enkelte barn, så sproget bliver nemmere at gå til. Et eksempel på dette kunne være at der i et spil som billedlotteri stilles krav til at det enkelte barn deltager ud fra zonen for nærmeste udvikling. Den voksne har et kendskab til, hvad der kan forventes og stilles af krav til det enkelte barn. I

billedlotteri kan der stilles krav til at barnet trækker et kort op og spørger: Hvem har en kat? Den voksne understøtte barnets sprog, ved at opdele sætningen og siger: Sig som mig – Hvem. Barnet siger: Hvem. Den voksne siger: Har. Barnet siger: Har. Den voksne siger: En. Barnet siger: En. Den voksne siger: Kat. Barnet siger: Kat. Dette kan understøttes ved at have visuelle skemaer, hvor sætningen står opdelt og den voksne samtidig peger på det ord, som der bliver sagt. Senere vil barnet kunne sige sætningen kun ved at den voksne peger på ordene. Denne understøttelse af sprogudviklingen benyttes også i spisesituationer, garderoben og andre læringsmiljøer.

For at "nå i mål" gør personalet i Spættebo et stort arbejde ud af, at videns dele og samarbejde med forældrene for at opnå fælles forståelse for at; øjenkontakt, samtale, mimik, gestik samt non-verbal kommunikation (0-2 år) er grundlæggende for at skabe det bedste fundament for barnets sproglige udvikling.

Vi ser legen som yderst betydningsfuld for udvikling af ordforråd, kommunikative og -sociale kompetencer, - blandt andet ved at kunne byde ind med ideer i legen, forhandle og konfliktløse.

Derfor arbejder vi målrettet med at skabe nogle spændende og inspirerende legemiljøer som understøtter muligheden for at udvikle legen og dens indhold, i takt med børnenes udvikling.

"Legen er udtryk for barnets højeste udvikling. Den rummer stor alvor og dyb betydning. Plej og nær den, mødre! Værn om den, fædre!"

(Rantorp, 2009)

Børn lærer meget af de voksne, så vi ønsker at implementere arbejdet med "Legemanuskripter", hvor den voksne vil være igangsætter af legen og indgå med guidning.

Ved at arbejde efter legemanuskripter kan vi sikre at alle børn får mulighed for at indgå i et legefællesskab. Dette vil også medvirke til at støtte de børn der har sproglige eller andre problematikker.

Børn lærer først når VOKSNE
FORTOLKER
verden sprogligt for dem
(Perkins)

Et eksempel på et legemanuskript, kunne være;

Den voksne er med til at igangsætte, inspirere & understøtte børnene i blandt andet deres forskellige roller.

"Lave mad"

Roller	Ikke nogen definerede. Bare forestillingen om; "at jeg laver mad"
Skitse og samlingspunkt for legen.	Børnene laver noget mad i et køkken

Nøglereplikker	Navngive maden, fx: "Pandekager/ananas/pasta" Benævne handlinger, fx: "Op i gryden/røre rundt/ind i ovnen/ned i koppen" "Det smager godt/det er varmt/er koldt."
Udvidelse	<ul style="list-style-type: none"> • Invitere gæster, som kan komme og smage maden • Borddækning • Børnene inspireres til at vælge roller, fx: "Er du en kok/mor/far/bamse?"
Opfordret spillerum for fantasi og medbestemmelse	Hvilken mad laves Hvem laver mad? Hvordan laves maden? Til hvem ?

"Bagerbutik"

Roller	En bager (evt. flere). Kunder
Skitse og samlingspunkt for legen. Forestillet scene	Bageren bager og sælger kager og brød til kunderne, som vælger hvad de vil købe, betaler og får kagerne med hjem. Bagerbutik
Nøglereplikker	<p>Bager: "Goddag, hvad vil du købe?" Kunde: "En chokoladekage." Bager: "Ja, værsgo!" Kunde: "Tak, her er penge." Bager: "Tak. Farvel." Kunde: "Farvel." Tilføj evt. flere replikker og/eller høflighedsudsagn.</p> <p>Man kan deltage uden replikker, hvis det er mulighed for, at kunden kan pege på de kager han/hun vil købe.</p>
Variationsmuligheder	Legen kan finde sted omkring et bord hvor børnene laver kager af fx. modeller-voks. Børnene kan så skiftes til at købe i hinandens butikker.
Opfordret spillerum for fantasi og medbestemmelse	Hvilken slags kager/brød skal sælges? Hvad har bageren kommet i kagen? Smager den godt? Hvem skal spise kagerne? Fx: "Får du gæster i dag?" Hvem kommer ind i butikken? Fx: "Er du en bedstemor?"

"Skovtur"

Roller	Vælges af børnene, fx. familiemedlemmer, venner eller fantasifigurer, som Sne-hvide og de syv dværge, monstre, hekse m.fl.
Skitse og samlingspunkt for legen. Forestillet scene	Deltagerne tager på skovtur med tæppe og madkurv. De sidder på tæppet og spiser. Bagefter aftaler de, om de vil lege/hvile/gå tur i skoven. En lysning i en skov.

Nøglereplikker	<p>“Hvor skal vi sidde?”Solen skinner her/Kom, vi breder tæppet ud på græsset/Her er tallerkener og glas.”</p> <p>“Hvad er der i kurven?/Vil du smage?/Jeg vil gerne spise/drikke/smage.../Se, her er en kage/pølsehorn/jordbær” osv.</p>
Variationsmuligheder Udvidelse:	<ul style="list-style-type: none"> • At fremhæve fokus på skoven ved at tale om naturen og dyrene omkring sig, fx: “Skal vi plukke blomster? /finde kastanjer? “Se, en hjort.” • Tilføje dyreroller, fx. et egerm der kommer hoppende, eller en ræv der snupper maden
Opfordret spillerum for fantasi og medbestemmelse	<p>Hvem skal med på skovturen? Hvad har vi i madkurven?</p> <p>Hvad skal vi lave efter vi har spist?</p> <p>Hvad ser vi i skoven? Møder vi nogen?</p>

Vi arbejder i små grupper og 2 eller flere gange ugentligt i aldersopdelte grupper. Dette er med til at sikre at alle børn bliver set og hørt. At de får mulighed for at lære nyt og udtrykke sig sprogligt.

Vi leger med sproget via rim og remser og leg med ordene.

Vi læser bøger og inddrager børnene i historiefortællinger, som er med til at udvikle deres fantasi og indre billeddannelse.

Vi spiller spil, såsom ”Vildkat”. Det er et spil som udvikler ordforrådet og styrker børnenes kendskab til begreber. Men vi styrker også sproget gennem daglige samtaler.

Over- og underbegreber såsom:

TØJ

strømper – bluse – bukser

trøje – kjole - jakke

Vi prøver at følge børnenes spor og tager udgangspunkt i det som børnene er nysgerrige på og viser interesse for.

BARNETS SPROGØNSKE

Læs for mig, far - læs for mig mor
 Selvom jeg endnu ej siger et ord
 Fortæl mig om verden, når vi går en tur
 Sig, når du ser, jeg har brug for en lur
 Tal når vi leger, og når jeg får mad
 Syng mig en sang, når du gi'r mig et bad
 Dit sprog bli'r mit sprog, hvis du ikke tier
 Jeg elsker din stemme og alt, hvad du si'r

(Anne Lindhard)

I Spættebo sprog vurderes alle børn. Vi benytter Rambøll til dette og børnene testes fra de er 3 år.

Spættebo har fra oktober 2020 arbejdet med Hjernen og Hjertet. Her er dialogprofilen og sprogtrappen arbejdsredskaber som tages i brug fra barnet starter i vuggestuen.

Dialogprofilen er blandt andet et arbejdsredskab som benyttes før en forældresamtale. Den tager udgangspunkt i barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Profilen indeholder 18 spørgsmål som vedrører de 6 læringstemaer: Social udvikling, kommunikation & sprog, krop, sanser & bevægelse, natur, udeliv & science, kultur, æstetik & fællesskab, alsidig personlig udvikling.

Dialogprofilen bruges i samarbejde mellem forældre og personale. Det er en vurdering, som giver et øjebliksbillede af, hvor barnet ligger udviklingsmæssigt lige nu.

Sprogtrappen; skal understøtte pædagogernes arbejde med barnets tidlige sprogudvikling. Formålet med at benytte sprogtrappen, er for at danne sig et overblik og teste børnene, på baggrund af de observationer personalet gør sig over tid.

Sprogtrappen er udviklet af sprogforsker Pia Thomsen og Rambøll.

Materialet omhandler 6 sproglige udviklingstrin og 6 sproglige udviklingszoner. Barnet følges i dets udvikling af: formelt sprog, funktionelt sprog, legeudvikling, fælles opmærksomhed & pegegestik. Kognition, relationel & socialudvikling.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Børn lærer, sanser og oplever igennem deres kroppe. Alt hvad vi bliver udsat for sker igennem kroppen. Barnets udvikling og dannelsen af de sociale relationer, sker igennem kroppen hvor barnet følelsesmæssigt skal lære at regulere sig selv.

I Spættebo har vi forsøgt at skabe forskellige zoneopdelte læringsmiljøer i hele huset og på legepladsen. Vi er fortsat i en proces, hvor vi justerer læringsmiljøerne efter børnegruppens optagethed og behov. I Spættebo er det vigtigt at der er tilbud til børnene, hvor de selv har mulighed for at bestemme om de ønsker at udtrykke sig grov- eller finmotorisk.

I vores alrum har vi mulighed for at skabe plads til en motorikbane, der giver plads til at udfolde børnenes grov motorik, på blandt andet skumredskaber.

På stuerne og ved fællesbordet i alrummet kan barnet få styrket sin kreativitet og fin motorik. Legetøjet er tilgængeligt og der er både dukker, klodser og andet som indbyder til, at barnet kan få udviklet sin fantasi og kreativitet. Vi arbejder med børnenes mundmotorik ved at puste i sæbevand. Der arbejdes med kartoffelmel og modellervoks, hvor sanserne bliver stimuleret igennem finmotorikken.

I forhold til daglige rutiner og barnets selvhjulpethed ser vi blandt andet i vuggestuen at børnene selv kravler op og ned af trip trap stolene. Selv er en del af at øse mad op på tallerknerne og selv kan hælde vand i sit glas. Barnet (vuggestue barnet) skal have mulighed for at smage og rører maden og via den vej sanser og smage sig frem i sin udvikling. Selvhjulpethed i form af, at barnet kan begå sig i en garderobe hvor flyverdragter, jakker, gummistøvler og sanddaler skal tages af og på.

I puslesituationerne lægger vi vægt på at barnet er med og bliver en del af, at mærke sin egen krop ved at vi snakker til og med barnet omkring deres kropsdele f.eks. fødder, tæer, arm, albue m.m.

Ved rytmik udvikles sanserne. Krop, sanser og bevægelse bliver styrket via musikken og fantasien kommer i spil, når ærteposer f.eks. bliver til hatte. Rytmik i og udenfor huset er kun til fordel for alle. Huset har tilknyttet Brøndby kommunes musikpædagog, som afholder rytmik forløb i Spættebo. Både børn og voksne drager nytte af når f.eks. børnehavebørnene deltager i "Sangens dag" i Brønden og et mindre rytmikhold fra vuggestuen deltager på tværs af netværket på et forløb med rytmik over 8 gange en dag om ugen.

Vuggestuen laver dagligt fysisk aktivitet til musik – lige før frokosten (hvilket skaber struktur for barnet) bliver der sat 2 – 3 sange på musikanlægget, som er udvalgt til situationen og der bliver i fællesskab hoppet, danset og klappet til glad musik.

Til huset morgensamlinger ude på stuerne bliver der jævnligt sunget sange med fagter. Her har vi også et fokus på at koncentration stimuleres ved at bruge kroppen og at mange børn (og voksne) kan være i en kontekst i længere tid, fordi vi er os bevidste om at krop, sanser og bevægelse kommer i spil og bruges til at opbygge barnets koncentration. Det opleves også tit at der ved fredagsamling eller efter frugt, er diskotek på en stue, hvor der bliver danset, hoppet og sunget til god musik.

I Spættebo er vores legeplads med til at styrke barnets motoriske udvikling. Her er der plads til at krop, sanser og bevægelse kan komme i spil. Og på legepladsen ser vi et stort socialt samspil mellem børnene.

Legepladsen byder via farver og former op til, at barnet kan finde på en leg. Barnet vil opleve tal, hinkeruder, løbebane m.m. hvor vi kan øve balance, kravle, hoppe m.m. Vi har taget udgangspunkt i projekt: "Leg på streg".

I Spættebo er det vigtigt, at børnene føler medbestemmelse i at kunne tilgå aktiviteter, som har med bevægelse af gøre.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Citat fra Danmarks Naturforenings undersøgelse: *”Naturen gør børn glade, siger de selv”*

Børn, der kommer ud i naturen, bliver klogere og sundere.

Det modvirker stress og fremmer læring. Det er en vigtigt del af et godt børneliv, da:

”Aktiviteter i naturen er naturlige for os og hjælper vores børn til at blive robuste, kreative og klar til at tage gode og rigtige beslutninger. Børn med mange naturoplevelser vokser op som brugere og beskyttere naturen.”

Børnehuset Spættebos legeplads er i beton. Men det lader personalet sig ikke begrænse af.

Nærmiljøet har gode muligheder for temaet natur, udeliv og science. Vi benytter dyregården, hvor vi besøger og får kendskab til dyrene. Desuden gør personalet også brug af muligheden for at lave bål på dyregården.

Skolegruppen har et læringsforløb i Middelalderlandsbyen, hvor fokus naturligvis er på middelalderen

og hvordan man levede den gang. Vi producerer tøj, leger lege m.m. som man gjorde den gang. Et projekt med natur, udeliv og science i børnehave kunne omhandle miljø og skrald. Børnene og forældrene skulle have forskelligt skrald med: reklamer, aviser, glas, mælkekartoner og konserves dåser. Reklamer og aviser blev lavet om til genbrugspapir, hvor børnene udfoldede sig kreativt. Mælkekartoner blev fyldt med avispapir og børnene hjalp med at lave kæmpe klodser ud af det. Glas blev pyntet og lavet om til fine lanterner.

En gang om året mødes personale, børn og forældre til eftermiddagskaffe, hvor der plantes blomster på legepladsen. Børnene får en viden om planter og blomster samtidig med en respekt omkring, at passe på planterne.

Vind, vejr og årstider er en implementeret del af Spættebos pædagogiske praksis. Børnene bliver mødt med nysgerrighed til rette påklædning ud fra vejret og der synges månedssange som relaterer sig til vejr og kultur.

Desuden har vi i Spættebo indkøbt en robot, som understøtter børnenes nysgerrighed på teknologi og science.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

I Spættebo skal der være et socialt fællesskab der bygger på tillid og empati.

Det er vigtigt, at børnene føler nærvær og omsorg fra de voksne, som er omkring børnene. I Spættebo arbejder vi for at skabe et udviklings- og læringsmiljø, der tilgodeser barnets perspektiv, som udfordrer barnets nysgerrighed og styrker børnefællesskabet.

Vi mener dette skaber mere og bedre trivsel for barnet. Denne trivsel skal sikre, at alle børn føler sig som en del af Spættebos fællesskab, og som giver vilje og lyst til en social, personlig og læringsmæssig udvikling.

Igennem aktiviteter og forskellige temaer understøtter vi kultur, æstetik og fællesskab. Dette ses blandt andet ved fælles projekter med temaer som:

”Hvem er jeg”

”Alverdens verdenen”

”Natur & udeliv”

”Cirkus og bevægelse”

Her arbejder vi i hele huset med vores kreativitet og sanser.

I det daglige ses arbejdet med barnets nysgerrighed, kreativitet og forståelse for andre blandt andet ved:

Samlinger på stuen.

Fællessamling om fredagen

Ved måltiderne hvor børnene bliver delt i mindre grupper.

Aldersopdelte grupper.

I aktiviteter, leg og ved oprydning både inde og ude.

Personalet er i gang med at udvikle et æstetisk læringsmiljø, som kalder på leg, læring, udvikling og dannelse. Dette gøres ved, at personalet forholder sig kritisk til indretning og ud fra dialog med børnene finder måder at indrette sig på.

Evalueringsskulturr

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskulturr i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsskulturr i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

I Spættebo arbejder vi med forskellige værktøjer og metoder til at evaluere over vores pædagogiske praksis. Metoderne kan både være kvalitative og konkret nedslag, hvor vi observerer, tæller antal og vurderer faktuelle oplysninger.

Evaluering af den pædagogiske ramme sker blandt andet via aktionslæringsforløb – hvor og hvad der skal ændres i praksis. I disse metoder er vi nysgerrige på os selv og vores pædagogiske arbejde. Vi undrer os og iværksætter aktioner eller tiltag på baggrund af vores underen. Det opstår via observationer, daglig dialog, sparring i det daglige og faglig reflekterende samtaler ved blandt andet pædagogmøder og p-møder.

Vores justeringer og evalueringer i praksis udspringer også fra skriftlig dokumentation og dialog ved udarbejdelsen af blandt andet:

- Handleplaner
- Sprogtest

- Udfyldelse af matrix-skemaer
- Faglig fyrtårnsmøder

Den ændrede praksis og nye tiltag bliver afprøvet, og herefter evalueret igen og derfor er vores pædagogiske praksis en levende proces.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

I Spættebo vil vi løbende evaluere og nedskrive vores erfaringer, så vi ved deadline til vores skriftlige arbejde med den pædagogiske læreplan hele tiden er opdateret med nyeste viden og erfaringer igennem tiden.

Til p-møder og pædagogmøder vil vi jævnligt evaluere vores pædagogiske praksis og nedskrive ændringer, tiltag og kommentarer til den pædagogiske læreplan.

Vi benytter blandt andet evalueringsterninger med hhv. de seks læreplanstemaer og det pædagogiske grundlag. Her kaster personalet med terninger og sætter ord, tanker og refleksioner på husets tema i relation til læreplanstemaer og det pædagogiske grundlag. Personalet styrker deres pædagogiske kompetencer og bevidsthed i forhold til det pædagogiske arbejde.

Vi vil gøre brug af praksisfortællinger i forbindelse med evaluering af den pædagogiske praksis. Desuden vil vi skrive praksisfortællinger ind i den pædagogiske læreplan, for at give potentielle nye forældre en mere levende oplevelse af Børnehuset Spættebo.

Udarbejdelsen og justeringer af den skriftlige læreplan skal hele tiden ses i relation til evalueringskulturen, som er essentiel for arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan i praksis. Når den pædagogiske praksis, menneskesyn mm., italesættes og der meningsudveksles, ligger det op til at vi hver især refleksiøst forholder os til os selv i relation til læreplanstemaerne og det pædagogiske grundlag. Dette kalder på evaluering og justeringer af os selv som professionelle mennesker. Så udarbejdelsen og justeringer af den skriftlige læreplan vægtes som en del af de redskaber/metoder vi i Børnehuset Spættebo gør brug af i forbindelse med organiseringen af evalueringskulturen og fremadrettet vil bruge. Vi forholder os fortsat til det nedskrevne – gør vi det, som vi selv har skrevet, ellers må vi justerer og tilpasse.

Der arbejdes på at lave at visualisere evalueringen i et skema: hvad er godt, hvad tages med videre. Så de gode evalueringer og ideer er lettere tilgængelige at få et overblik over.

I Spættebo evaluerer vi tiltag, praksisser og forståelser, som både virker og ikke fungerer. Dette gør vi for hele tiden, at opkvalificerer arbejdet omkring vores kerneopgaven:

I Spættebo vil vi medvirke til, at alle børn er i trivsel.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluering af pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC